

Jeśli do poprawnego wyświetlenia strony na wielu przeglądarkach dochodzi równoległa potrzeba wsparcia wielu urządzeń dostępowych (np. tabletów i smartfonów), wówczas rozwiązaniem może okazać się konieczność zastosowania responsywnego podejścia do projektowania stron www (RWD, *responsive web design*), przy którym układ i wygląd strony sam dostosowuje się do ekranów o różnych rozdzielczościach, jednocześnie ciągle zachowując spójność serwisu.

6.1. Retrospekcja postępu prac

Każdy, nawet dobrze zgrany i wyśmienicie współpracujący zespół zwinny powinien nieustannie dążyć do usprawnień – na tym m.in. polega zwinność. Oczywiście jest to proces i opiera się na wielokrotnym ulepszaniu metod wytwórczych, narzędzi, stosowanych praktyk i technik: tworzenia produktu, współpracy, komunikacji, zapewniania jakości czy również samych siebie.

Czym jest retrospekcja?

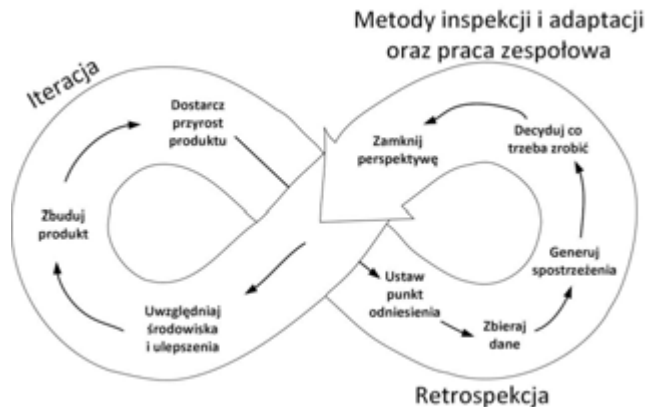
W iteracyjno-inkrementalnym modelu rozwoju oprogramowania retrospekcja spełnia istotną rolę. To spotkanie w regularnych odstępach czasu, gromadzące wszystkie osoby zaangażowane w projekt celem dokonania przeglądu wydarzeń i nauki z doświadczeń zebranych podczas tego czasu. Przykładowy czas trwania iteracji w Scrum wynosi od 1 tygodnia do 1 miesiąca kalendarzowego. Spotykane się całym zespołem w regularnych odstępach czasu i rozmowa na temat usprawnień jest ważne, ponieważ nikt z zespołu nie zna całej historii przebiegu iteracji. Każdy członek zespołu przynosi na spotkanie swój fragment. Zestawione razem dają obraz całości i pozwalają zespołowi rozpocząć konstruktywną dyskusję w celu poszukiwania nauki na przyszłość.

Spotkanie najczęściej odbywa się zaraz po przeglądzie funkcjonalnym i zebraniu informacji zwrotnej od właściciela biznesowego produktu oraz innych interesariuszy biznesowych (w tym klientów oraz użytkowników) na temat rezultatów iteracji. Jest to właściwy moment, ponieważ zespół posiada w tym momencie wiedzę o wszystkich aspektach zakończonej iteracji, włączając w to proces wytwórczy, współpracę zespołu oraz, co najważniejsze, stopień zadowolenia klienta. Mając te informacje, zespół powinien wspólnie wskazać miejsca w procesie wytwórczym, w których można zastosować usprawnienia lub pokusić się o eksperymenty.

Co równie istotne, zespół powinien także wskazać praktyki, które powinny być kontynuowane. To forma dowartościowania zespołu i pokazania, że była również pozytywna strona pracy i nie wszystko trzeba poprawiać.

Proces udanej retrospekcji

Retrospekcja jest spotkaniem wewnętrznym, gdzie za każdym razem diagnozy dokonuje cały zespół, w Scrum włączając w to właściciela produktu i scrum mastera. Aby

Rysunek 6.17. 8 kroków udanej retrospekcji

Źródło: [Derby, Larsen].

spotkanie było efektywne warto zamknąć je w ograniczone ramy czasowe (*timebox*). Z psychologicznego punktu widzenia to ważne, ponieważ sprawia, że zespół od początku spotkania naturalnie będzie poruszał najważniejsze i najistotniejsze rzeczy, podążając ku tym mniej istotnym w dalszym czasie.

Spotkanie powinno się rozpocząć od krótkiej rozgrzewki intelektualnej, która pobudzi wszystkich do kreatywnego myślenia. Może to mieć formę krótkiej zabawy lub gry. Po takim krótkim wstępie zespół od razu przechodzi do konkretnych, istotnych dla wszystkich punktów oraz zbierania informacji. Każda osoba ma prawo się wypowiedzieć, dokładnie opisując swój punkt widzenia. Zespół ma ponadto możliwość wyboru sposobu przekazywania informacji zwrotnej. W zależności od zastosowanej techniki spotkanie może przyjąć formę anonimowego zbierania informacji, wzajemnej dyskusji, pracy wspólnej wykorzystującej materiały biurowe czy narzędzia. Zebrane informacje należy pogrupować, podzielić na kategorie i zdecydować, co zespół chce dalej z danym zagadnieniem zrobić. Na koniec spotkania zespół wspólnie dokonuje wyboru kilku (najczęściej 1–3) najważniejszych usprawnień do zrealizowania w trakcie kolejnej iteracji. Decyzje o wyborze usprawnień podejmowane są przykładowo podczas wspólnego głosowania (np. głosowanie kropkami).

Techniki atrakcyjnej retrospekcji

Aby spotkanie dobrze wypełniało swoje zadanie, powinno się odbywać regularnie. Niemniej jednak po pewnym czasie może się zakraść rutyna, która zniechęci zespół do aktywnego udziału w spotkaniu. Osoby organizujące spotkanie powinny dbać o to, aby za każdym razem było ono atrakcyjne i efektywne, cały czas interesujące. Warto zwrócić uwagę również na to, że spotkanie w nowym zespole będzie wyglądało inaczej niż to realizowane w zespole pracującym wspólnie od wielu iteracji. Są to istotne aspekty, które trzeba wziąć pod uwagę, podejmując się organizacji retrospekcji. Chcielibyśmy